

Viimeiset vinkit

Käsitteitä:

- ❖ Särmä + Särmän vihko
- ❖ Tyyli, tekstilajit, tekstityypit > Dropbox

Argumentaatio

= teesi eli kirjoittaja väittää jotain

= perustelukeinot eli kirjoittaja perustelee väitettään / mielipidettään eri keinoin (vetoaa auktoriteettiin, tutkimuksiin, arvoihin yms.)

= retoriset keinot eli kirjoittaja käyttää erilaisia kielellisiä keinoja vahvistaakseen argumenttejaan (sananvalinnat, ironia, liioittelu, kolmiportainen luettelo)

Tehtäviä

- ❖ Tutki päiväkäskyä esimerkkinä vaikuttavasta puheesta.
- ❖ Millä keinoilla Heikura pitää kuulijan tai lukijan mielenkiintoa yllä?
- ❖ Mitä vaikuttamisen keinoja nimimerkki "Tulevaisuuden toivojen ylpeä äiti" käyttää yleisönosastokirjoituksessaan?
- ❖ Tutki tekstikatkelmaa Kari Narsin kirjasta Raha ja onni: mihin teksti pyrkii ja millä keinoin?
- ❖ Millä keinoin Aktian vakuutusmainos myy turvallisuutta?

Teesi? Perustelut? Retoriset keinot?

Suomessa on moneen muuhun länsimaahan verrattuna tiukka alkoholilainsäädäntö ja kova alkoholiverotus. Sääntöjä rakastavana kansana me myös noudatamme ja valvomme näitä(kin) sääntöjä pilkuntarkasti. Yhdellä sanalla kuvaisin Suomen alkoholilainsäädäntöä holhoavaksi.

Allekirjoitan täysin alkoholista johtuvat ongelmat niin meille kansalaisille kuin myös kansantaloudellemme.

Kannatan alkoholin kohtuukäyttöä. Meidän tulisi kuitenkin pyrkiä muuttamaan kulutuskäyttäytymistä sen sijaan, että yritämme tehdä kaikista raittiita. Alkoholisteja on aina, teemme sitten muutoksia, pysymme nykymallissa tai vaikka siirtyisimme takaisin kieltolakiin. KSML 9.2.2016

-
- ❖ Teesi = Alkoholien kulutuksen tapoja pitäisi muuttaa.
(Alkoholia pitäisi oppia käyttämään oikein.)
 - ❖ Tekstissä vastustetaan tiukkaa alkoholipolitiikkaa.
Perustelutapa: syy-seuraussuhde
 - ❖ Retoriset keinot: lähentävät pronominit,
kolmiportainen luettelo, vertaaminen, sananvalinnat
(adjektiivit)

Keskisuomalaisen yleisönosastokirjoituksessa (9.2.2016) vastustetaan tiukkaa alkoholipolitiikkaa. Kirjoittajan teesi onkin se, että holhoamisen sijaan huomiota pitäisi kiinnittää alkoholin kulutustottumuksiin. Hän pyrkii vakuuttamaan lukijat perusteluillaan ja käyttämillään retorisisilla keinoilla.

Kirjoittaja käyttää perustelukeinonaan syy-seuraussuhdetta. Hänen mukaansa emme pääse eroon alkoholin käytön tuottamista ongelmista kiristämällä alkoholipolitiikkaa. Tätä perusteluaan hän tehostaa retorisin keinoin. Hän mm. vertaa tilannettamme muihin länsimaihin, joihin verrattuna säädäntömme on tiukka, kova ja holhoava. Näillä adjektiiveilla kirjoittaja osoittaa mielipiteensä varmuutta.

Tuottotehtävä

- ❖ Kirjoita Sakari Huovisen artikkelista n. 200 sanan mittainen referaatti.
- ❖ Muunna sanomalehden rikosuutinen sellaiseksi, että se vastaa nykyajan uutisen tekstilajivaatimuksia.
- ❖ Jatka Jukka Ukkolan ja Susan Heikkisen käymää keskustelua kirjoittamalla kantaa ottava kommenttisi samaan lehteen.

Referaatti

❖ Otsikko

Referaatti Sakari Huovisen artikkelista Tuomioistuinten on aika tunnistaa medianvapaus (Helsingin Sanomat, 20.11.2008)

Kuka kirjoittaa? Mitä kirjoittaa?

Kerrotaan omin sanoin referoiden olennainen sisältö (pääkäsitteet, pääväitteet ja asioiden väliset suhteet).

Kommentti

- ❖ Esitellään pohjateksti, johon kommentti pohjautuu.
- ❖ Tarkoitus ei ole referoida pohjatekstiä vaan nimenomaan jatkaa keskustelua.
- ❖ Kommentoija päättää itse, mihin ottaa kantaa - ei kommentoida koko tekstiä.

Vastine

- ❖ Esitellään mielipideteksti, johon vastataan.
- ❖ Esitetään mielipide, joka tukee tai vastustaa kolumnin teesiä.
- ❖ Käydään dialogia aineiston kanssa.
- ❖ Tekstin lopussa on kirjoittajan nimi; kirjoitetaan asiatyylisesti; osoitetaan omaa argumentoinnin taitoa.

Runoudesta

- ❖ Mikä on puolisoitu eli assonanssi?

Läksin minä kesäyönä käymään

siihen laaksoon, kussa kuuntelin päivää,

kussa lintuset laulaa,

metsäkanatkin pauhaa,

ja mun syömeni etsi lepoa ja rauhaa.

Mikä on säkeenylitys?

- ❖ Runon säkeessä alkava lause jatkuu seuraavaan säkeeseen:

Sydän on autio. Käki

tyly haukka on.

(P.Mustapää)

Mikä on asennonvaihto?

Olen kyllin jo etsinyt totuutta,

ole sinä minun totuuteni,

ole sinä minun päivieni ohjaaja,

unen antaja yölliseni.

Vai tahdotko olla mun valheeni?

Sekö enemp' on mielehes sinun?

Ole vaan, ole vaan, tosi, valhe tai

mikä muu, kun vaan olet minun!

Eino Leino

Mitä kannattaa tehdä vielä?

- ❖ Abitreenit. Peda.net
- ❖ Kertaa käsitteitä.
- ❖ Varmista, että osaat välimerkit lainauksissa.
- ❖ Ennen esseekoetta: Tee kurssivihkon tehtävät 2, s. 30; 5, s. 34. Lue keltaisella pohjalla olevat ohjeet sivujen alalaidasta. Lue kurssivihkon lopussa olevat esseet ja pohdi niiden vahvuuksia ja heikkouksia. Katso uutisia.

Mitä kannattaa muistaa perjantaina?

- ❖ Tule ajoissa paikalle: teippaa jo etukäteen tekstit piiloon.
- ❖ Ota hyvät eväät ja lämpimät vaatteet.
- ❖ Tee työt rauhassa. Pidä taukoja.
- ❖ Osoita selvästi, mitkä ovat arvioitavia töitä eli vedä rastit luonnostekstien päälle. Laita kaikkiin papereihin nimi.
- ❖ Palauttaessasi papereita palaa paikallesi, jos 1. valvoja vinkkaa jotain siihen suuntaan. Silloin sinulta ehkä puuttuu jotain.

Itsearviointi

- ❖ Kirjoita paperiin nimesi.
- ❖ Arvioi tuntityöskentelyäsi arvosanalla 4-10. Perustele.
- ❖ Mikä on mielestäsi tämän kurssin arvosanasi.
Perustele.

Välimerkit lainauksessa

- ❖ Opettajan mukaan "kannattaa luottaa 12 vuoden aikana kertyneisiin tietoihin kielestä".
- ❖ Opettaja painotti: "Luekaa teksti huolellisesti useamman kuin yhden kerran."
- ❖ "Vai oletteko eri mieltä?" opettaja kysyi.
- ❖ "Minä uskon teihin", opettaja vakuutti.

Mikä on varmin tarkistussääntö pilkkuun ja yhdyssanoihin?

- ❖ PÄÄSÄÄNTÖ: Lauseet erotetaan toisistaan pilkulla. (Lauseiden määrän näkee persoonamuotoisten verbien määrästä.)

Kaksi poikkeusta

- ❖ Kahden päälauseen väliin ei tule pilkkua, kun niillä on yhteinen lauseenjäsen.

Yo-kokeessa abit kirjoittavat tekstitaidon vastauksia ja Maaniemi toimii valvojana.

- ❖ Kahden rinnasteisen sivulauseen väliin ei tule pilkkua.

Ensi viikolla näemme, miten abit potkitaan pois koulusta ja millaisia asuja heillä on penkkareissa.

Muita kysymyksiä:

- ❖ Miten ajan saa riittämään?
- ❖ Miten paljon pilkkuvirheistä rokotetaan?
- ❖ Tarvitseeko lainauksia aina käyttää?